

SPÅR AV BEBYGGELSE I OPPRÅBY

Rapporter från Arkeologikonsult 2025:3791

Arkeologisk utredning och förundersökning
Lämning L2024:2356 och L2024:2357
Fastighet Hallsta 1:2
Romfartuna socken
Västerås kommun
Västmanlands län

Författare Sara Malmström och Åsa Berger

Uppdragsgivare:	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsens diarienummer:	5189–2024
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2024-10-28
Uppdragsnr i KMR:	202401669
Företagare:	Svenska Kraftnät
Fastighet:	Hallsta 1:2
Berörda lämningar, KMR:	L2024:2356, L2024:2357
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning samt förundersökning
Utförandetid, fältarbete:	20–27 november 2024
Inmätningssystem:	RTK-GPS
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdssystem:	RH 2000
Projektledare:	Åsa Berger
Rapportansvarig:	Sara Malmström
Fältpersonal:	Åsa Berger, Sara Malmström
Keramikanalys:	Michel Carlsson
Fyndfotografering:	Stefan Gustafsson
Planer och layout:	Sverker Holmqvist
Fynd:	Fynden förvaras hos Arkeologikonsult i väntan på fyndfördelning

ARKEOLOGIKONSULT
Karins väg 5, 194 61 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41
www.arkeologikonsult.se

Fastighetskartan (Topografi 10 och Fastighetsindelning): ©Lantmäteriet
Drönbild: Spridningstillstånd Lantmäteriet, ärendenummer LM2025/037542.
Omslagsbild: Solnedgång över Oppråby. Foto från öster.

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

SPÅR AV BEBYGGELSE I OPPRÅBY

Rapporter från Arkeologikonsult 2025:3791

Arkeologisk utredning och förundersökning

Lämning L2024:2356 och L2024:2357

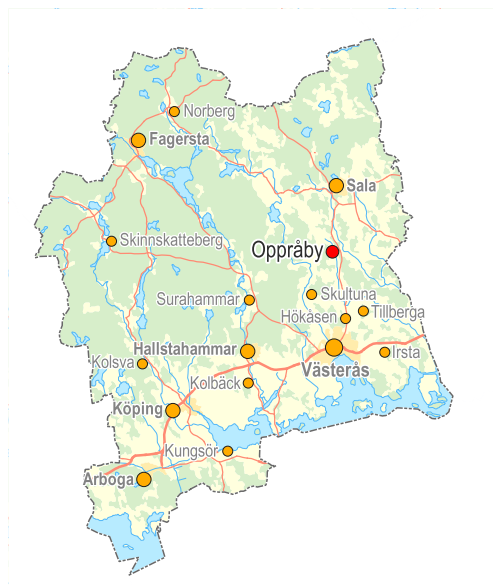
Fastighet Hallsta 1:2

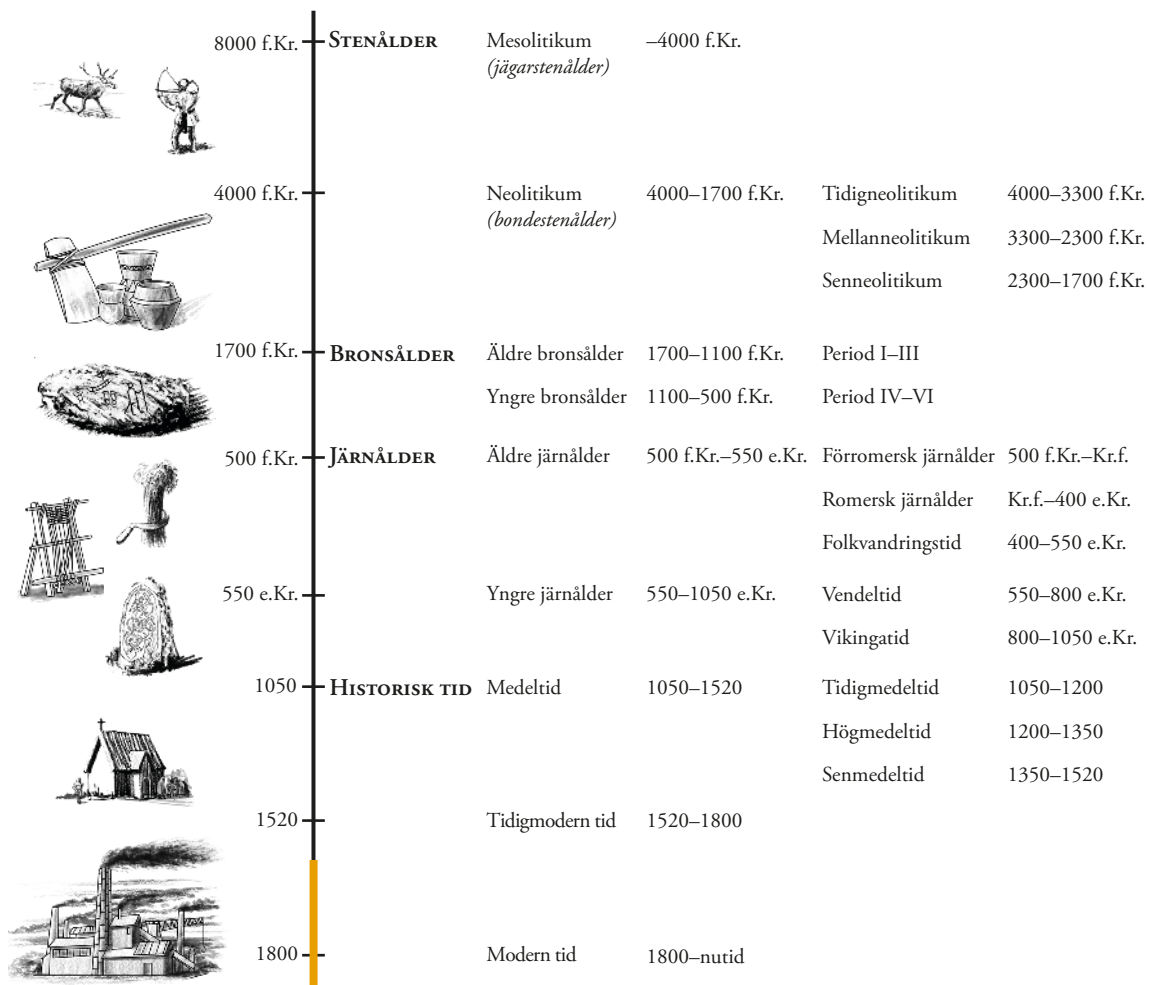
Romfartuna socken

Västerås kommun

Västmanlands län

Författare Sara Malmström och Åsa Berger

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

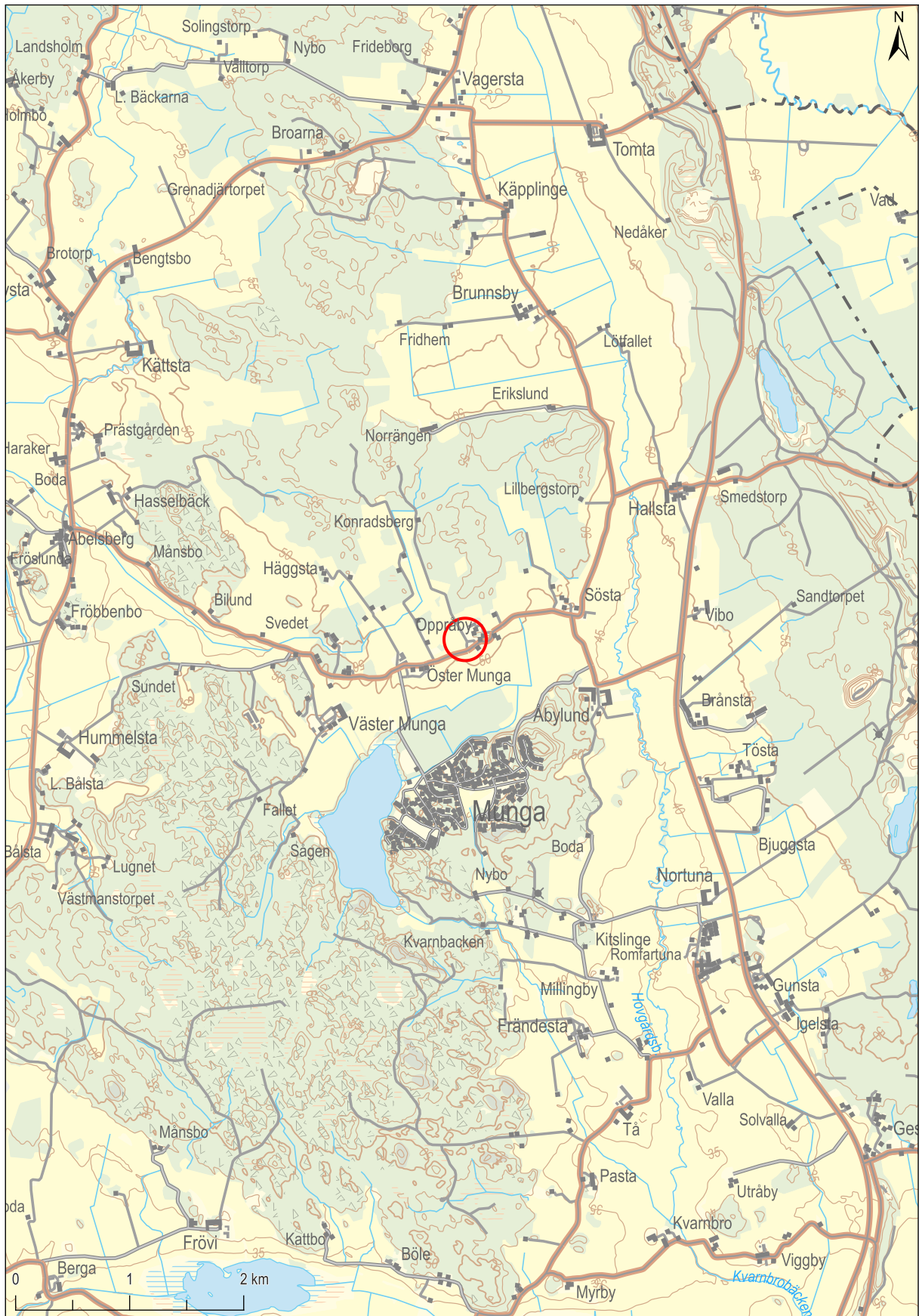
eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING OCH SYFTE	8
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ	9
Tidigare arkeologiska insatser	10
Kart- och arkivstudie.....	10
GENOMFÖRANDE	13
RESULTAT	14
Arkeologisk förundersökning, boplatsoområde L2024:2356.....	14
Arkeologisk utredning, husgrund historisk tid L2024:2357	15
SLUTSATS	21
FÖRÄNDRINGAR I KULTURMILJÖREGISTRET	22
REFERENSER	24
Litteratur	24
Digitala källor	24
Äldre kartor	24
BILAGOR.....	25
Bilaga 1. Schakt	25
Bilaga 2. Kontexter	26
Bilaga 3. Fynd.....	27
Bilaga 4. Keramik	32
Bilaga 5. Konservering	39
Bilaga 6. ¹⁴ C-analys	41

Figur 1. Platsen för utredningen vid Oppråby, Romfartuna socken utanför Västerås markerad på Terrängkartan i skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

I november 2024 genomförde Arkeologikonsult en förundersökning av L2024:2356 (förhistoriskt boplatsoområde) och en utredning av L2024:2357 (historisk husgrund), inför en planerad transmissionsnätstation inom fastighet Hallsta 1:2 i Oppråby, Västerås kommun (figur 1). Vid förundersökningen av boplatsoområdet påträffades en härd, samt en rest av ett kulturlager. Vid utredningen av husgrunden framkom en större stenterrass, som tolka-

des som en gårdsplan och daterades till 1700–1800-tal. Keramik, kritpipor, järnföremål, ben, glas och slagg framkom. L2024:2357 undersöktes och togs bort. Fornlämningen registrerades därför som *Ingen antikvarisk bedömning*. Oppråby bytomt registrerades som L2025:870 med bedömningen *Övrig kulturhistorisk lämning*. Boplatsoområdet L2024:2356 har kvar bedömningen *Fornlämning* med en mindre utbredning än före utredning.

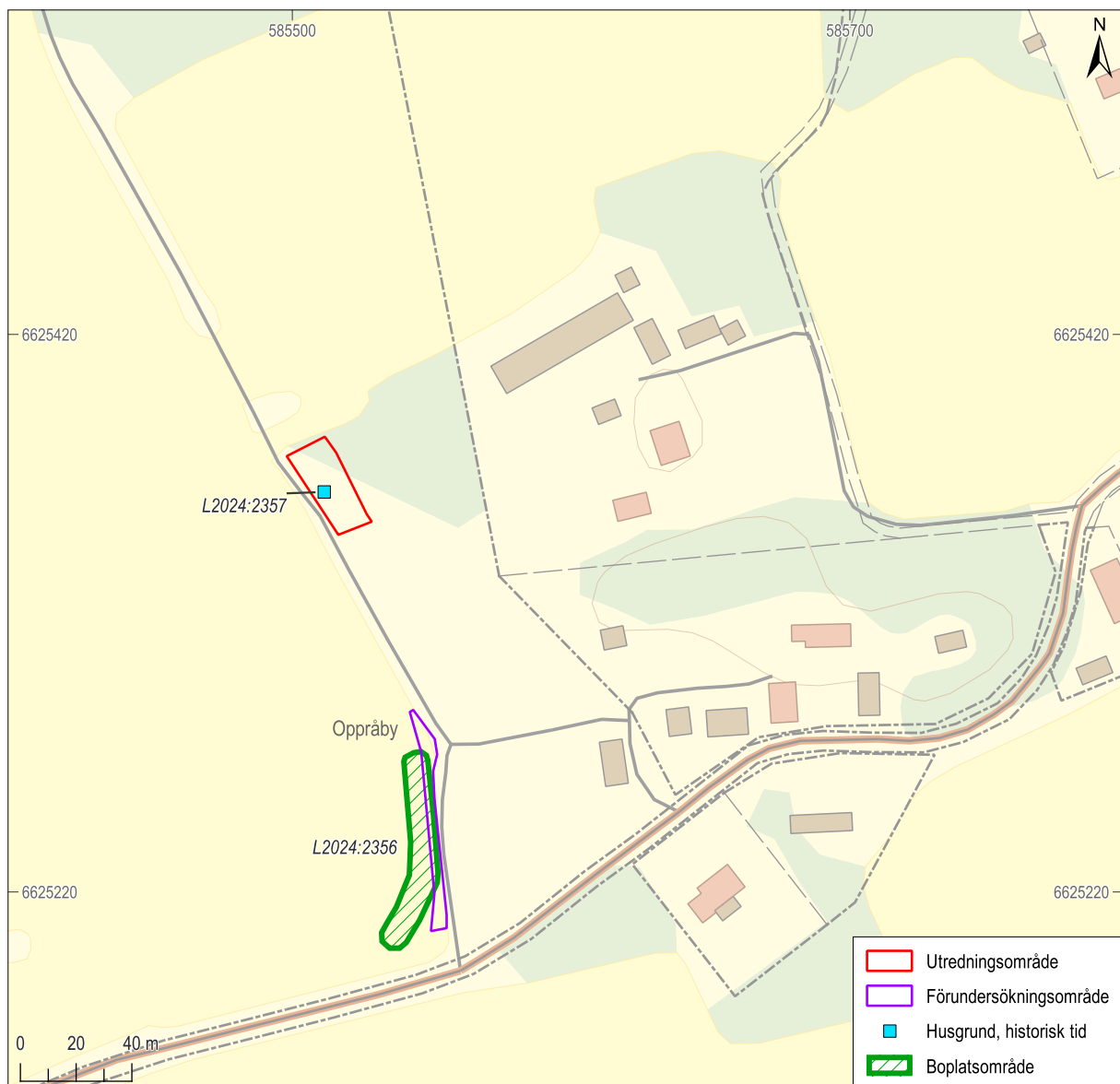
Figur 2. Översiktsbild av området före undersökning. Utrednings- och förundersökningsområdena ungefärligt markerade i bild. Foto från sydväst.

INLEDNING OCH SYFTE

Svenska Kraftnät planerar att bygga en transmissionsstation inom fastighet Hallsta 1:2 i Västerås kommun (figur 2), vilken genom en förstärkning av vägen skulle påverka ett förhistoriskt boplatsoområde (L2024:2356) och en husgrund, historisk tid (L2024:2357).

Efter beslut av Länsstyrelsen i Västmanland utförde Arkeologikonsult en arkeologisk utredning och en förundersökning (Dnr 5189-2024).

Det förhistoriska boplatsoområdet L2024:2356 skulle undersökas genom en förundersökning med syftet att ge Länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Förundersökningen skulle fastställa och dokumentera fornlämningens datering, utbredning samt ta tillvara fornfynd. Resultaten skulle kunna användas av undersökare för att beräkna omfattningen av en arkeologisk undersökning. Resultaten skulle också kunna användas i företagarens planering. För L2024:2357 skulle en utredning fastställa om husgrunden utgjorde fornlämning eller inte.

Figur 3. Utredningsområdet med berörda lämningar. Mot bakgrund av Fastighetskartan skala 1:2500.

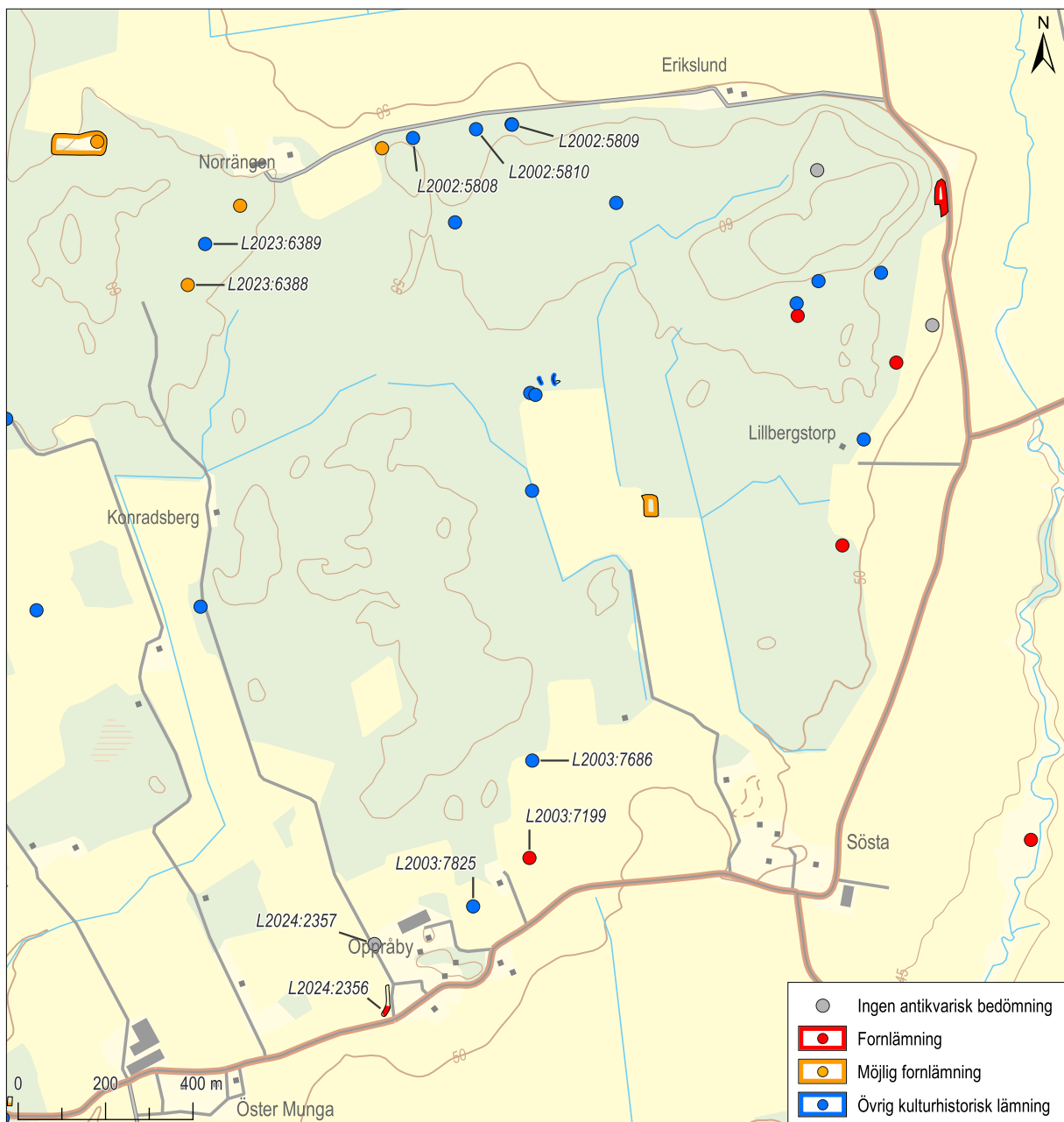

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

De aktuella lämningarna ligger i kanten av en dalgång i åkermark (L2024:2356) och ett gräsbeväxt område med en skogsdunge intill (L2024:2357). Området ligger mellan 50 och 55 meter över havet och undergrunden utgörs av glacial lera. Fornlämningssmiljön i det direkta närområdet består av en stensättning (L2003:7199), en fyndplats för en neolitisk tjocknackad flintyxa (L2003:7825) och ytter-

ligare en fyndplats för en knacksten/slipsten av röd bergart (L2003:7686) (figur 4).

Skogsbrukslämningar har påträffats i området. I Norrängen, norr om de berörda fornlämningarna, finns ett område med flera kolningsanläggningar liggande på rad. Sannolikt har kol framställts för ett närliggande bruk, exempelvis Svanå.

Figur 4. Den angränsande fornlämningssmiljön enligt Kulturmiljöregistret (KMR). Mot bakgrund av Terrängkartan skala 1:30 000.

Tidigare arkeologiska insatser

De aktuella fornlämningarna påträffades i samband med en utredning. L2024:2356 tolkades som ett förhistoriskt boplatssområde med två härdar, två stolphål och ett kulturlager. L2024:2357 bedömdes vara en husgrund från historisk tid och daterades till 1700–1800-tal. Husgrunden registrerades med en punkt i Kulturmiljöregistret som följd av en osäkerhet om lämningen bestod av en eller två husgrunder. Utföraren kunde se en stenpackning och möjligen två syllstensrader. I rapporten diskuteras det kort att en större sten mellan syllarna markerar att det är två syllstensrader och att det därför tyder på att stenpackningen och syllarna är två olika husgrunder (Jönsson, 2024, s. 9,13-15).

Kart- och arkivstudie

Det råder viss osäkerhet om Oppråbys ursprung. I Romfartuna socken finns också Utråby som ligger cirka 5 kilometer mot sydost. I de äldsta källorna från 1400-talets mitt (ISOF) nämns bara Råby och det är omöjligt att veta vilken av enheterna det gäller. I landskapshandlingarna från 1539 nämns två Råby och med utgångspunkt i hur de redovisas i förhållande till närliggande gårdar kan man utläsa vilken som är vilken. Vid denna tid finns en gård i (Opp-)Råby och den bebos av Lasse.

I den äldsta mantalslängden som är från 1643 har man börjat skilja på Opp- och Utråby. Vi denna tid är Oppråby ett skattehemman med 1 mantal och bebos av Olof Andersson. I kolumnerna både för bonde och hustru står dock siffran två vilket kan tolkas som att det finns två gårdar eller att gården delas mellan två ägare. Året efter namnges även den andre ägaren Bengt och då uppges de ha $\frac{1}{2}$ mantal var. Ingen av dem har hustru eller barn men Olof har

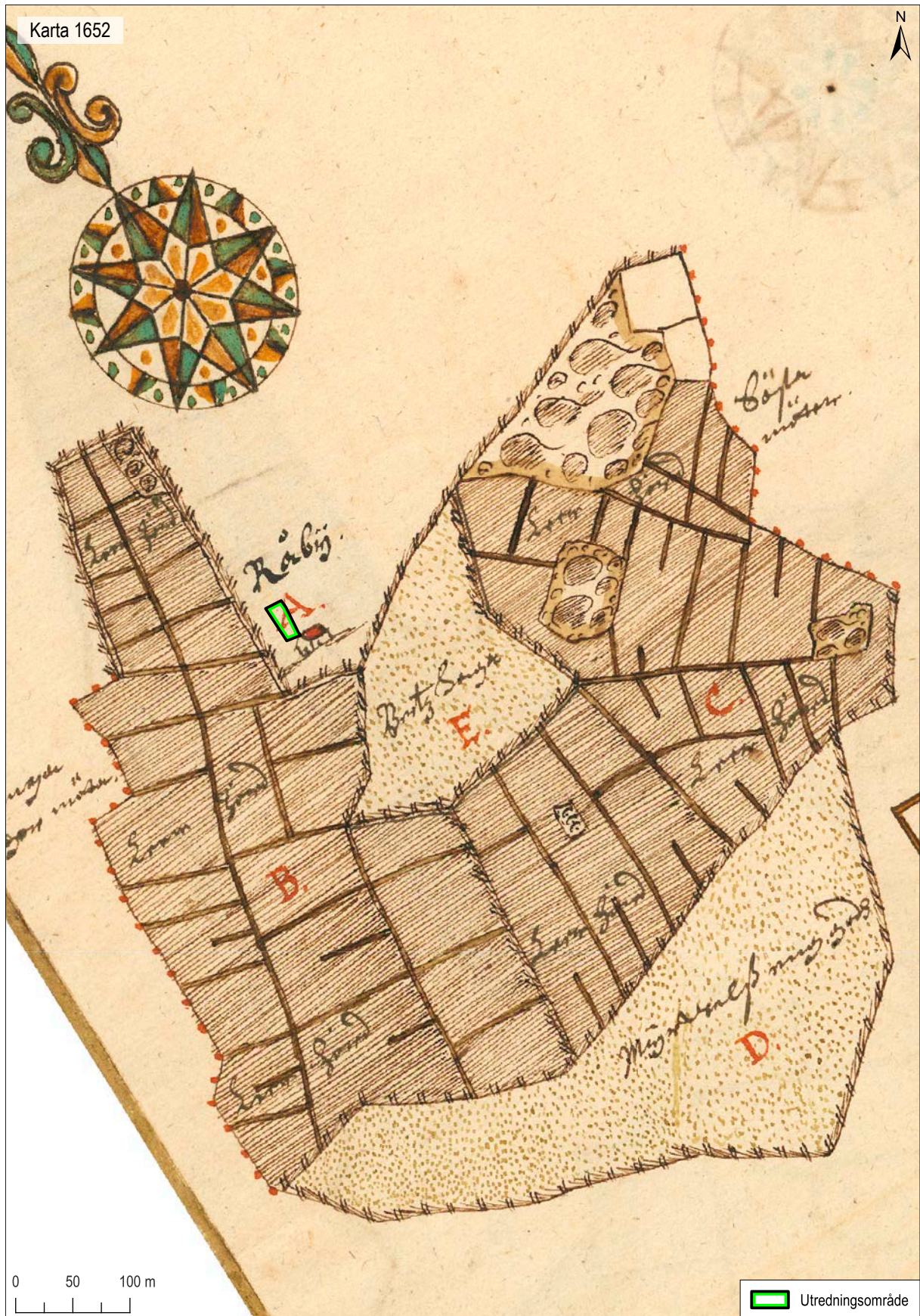
en dräng och ett inhysesshjon medan Bengt har en dräng och en piga. Ett mantal, vilket var standard, motsvarade en landareal som kunde försörja en bonde med familj och tjänstefolk (Förvaltningshistorisk ordbok). Här har vi alltså två mindre gårdar.

1660 redovisas Oppråby under rubriken Cavallerie i mantalslängden. Detta visar att gårdarna blivit så kallade rusthåll. Vilket innebar att man åtog sig att hålla en beriden soldat för kavalleriet med häst och övrig utrustning. I utbyte fick man skattelättnader (SAOB). Under 1700-talet och en bit in på 1800-talet får de soldater som hålls under Oppråby konsekvent namnet Råberg och gårdsägarna benämns ibland som rusthållare.

I början av 1700-talet redovisas fyra enheter under Råby. Hur mantalet är fördelat framgår inte. Två namngivna torp har tillkommit, Markusbo och Krokan. Det första är ett rytartorp medan det andra vid tiden står öde.

1760 finns fortfarande fyra enheter och de uppges då vara $\frac{1}{4}$ mantal var. De fyra enheterna består fram till 1801 då två av dem slås ihop så att det i stället blir tre enheter, två om $\frac{1}{4}$ mantal och ett om $\frac{1}{2}$ mantal.

Det äldre kartmaterialet är sparsamt. Den äldsta kartan från 1652 (figur 5) visar en schematisk bild av gården och det finns ingen information om antal byggnader eller liknande. Kartans text talar om att det rör sig om en skattegård om 16 öresland vilket motsvarar cirka 250 000 m² (Förvaltningshistorisk ordbok). Man hade timmer och mulbete ”till nödtorften” vilket innebar att det var tillräckligt för gårdens behov. Man kunde skörda 40 lass hö per år och hade dessutom en humlegård med 200 stänger. Man saknade fiskevatten, såg och kvarn.

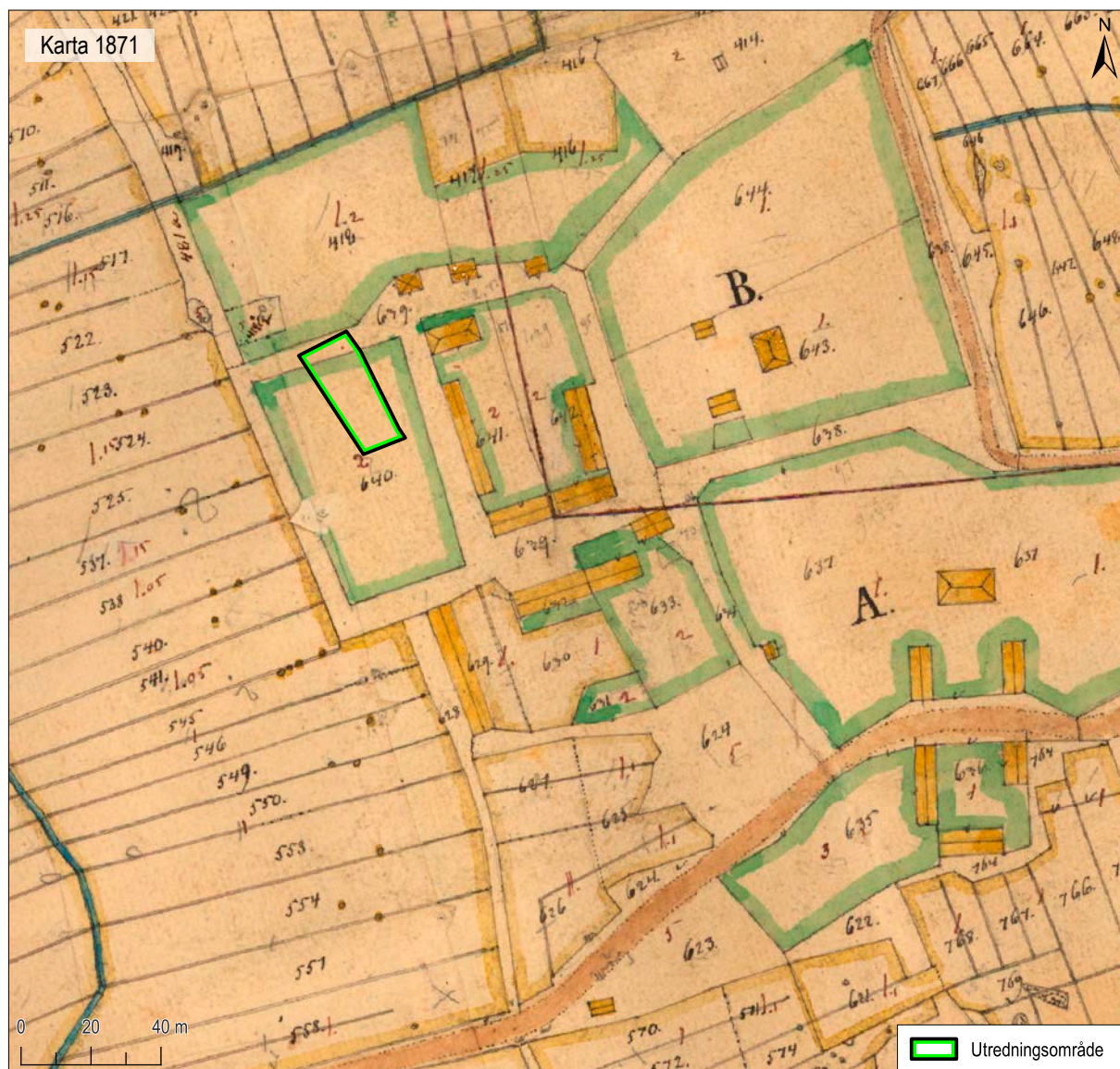

Figur 5. Kartan från 1652. Georektifierad och utklippt efter anpassning till undersökningsområdet. Skala 1:5 000.

Kartmaterial saknas helt fram till 1871 då man upprättade en karta vid laga skiftet (figur 6). Då fanns tre gårdar, en om ½ hemman och två om vardera ¼ hemman. Arbetet med skiftet inleddes den 8 juli 1869. Den största gården om ½ mantal blev tillsammans med den ena mindre gården kvar i byn medan den tredje flyttades till Norrängen, knappt två kilometer norrut. S. Johansson, som blev den som skulle flytta, motsatte sig planerna och ville också bo kvar i byn men eftersom de båda andra gårdsägarna var nöjda med arrangemanget ansåg man sig "ej kunna fästa avseende vid Johanssons påstående". Johansson var dock fortsatt missnöjd och ärendet avgjordes först den 21 februari 1871. Han fick finna sig i att flytta ut till Norrängen men vissa eftergifter gjordes

vad gällde hans ersättning för mark som saknade diken och var beväxt med buskar och därmed krävde stor arbetsinsats innan den kunde odlas.

På den karta som upprättades vid tillfället har den yta som nu berördes av utredningen markerats som "tomt". Inga byggnader finns på denna men den har markerats med en likadan kraftig, grön linje som övriga hustomter på kartan. Möjligen utgör ytan en tidigare tomt som blivit kvar efter att gårdarna slogs ihop från fyra till tre år 1801 (se mantalslängden 1801). I protokollet till kartan nämns att man gjort en uppmätning av hustomterna 1821 vilket kan vara en effekt av den tidigare sammanslagningen. Ingen karta finns bevarad från det tillfället.

Figur 6. Laga skiftes-kartan från 1871. Georektifierad och utklippt efter anpassning till undersökningsområdet. Skala 1:2000.

GENOMFÖRANDE

Hela undersökningsområdena banades av och genomsöktes med metalldetektor. På området för L2024:2357 fanns det påförda massor av förmultnade trästockar och block av sprängsten. Detta lager genomsöktes bitvis med handverktyg och ytan rensades därefter för hand löpande i takt med maskinbaningen. De lager och anläggningar som framkom fotograferades, beskrevs och mättes in med RTK-GPS.

I fält gallrades majoriteten av metallfynden, då det främst gällde kraftigt korroderad spik. Keramik gallrades också i fält och efter analys med anledning av hög fragmenteringsgrad. Ben samlades inte in, men noterades översiktligt av osteolog i fält.

Efter samråd med Länsstyrelsen undersöktes hela den del av L2024:2357 som berördes av arbetsföretaget.

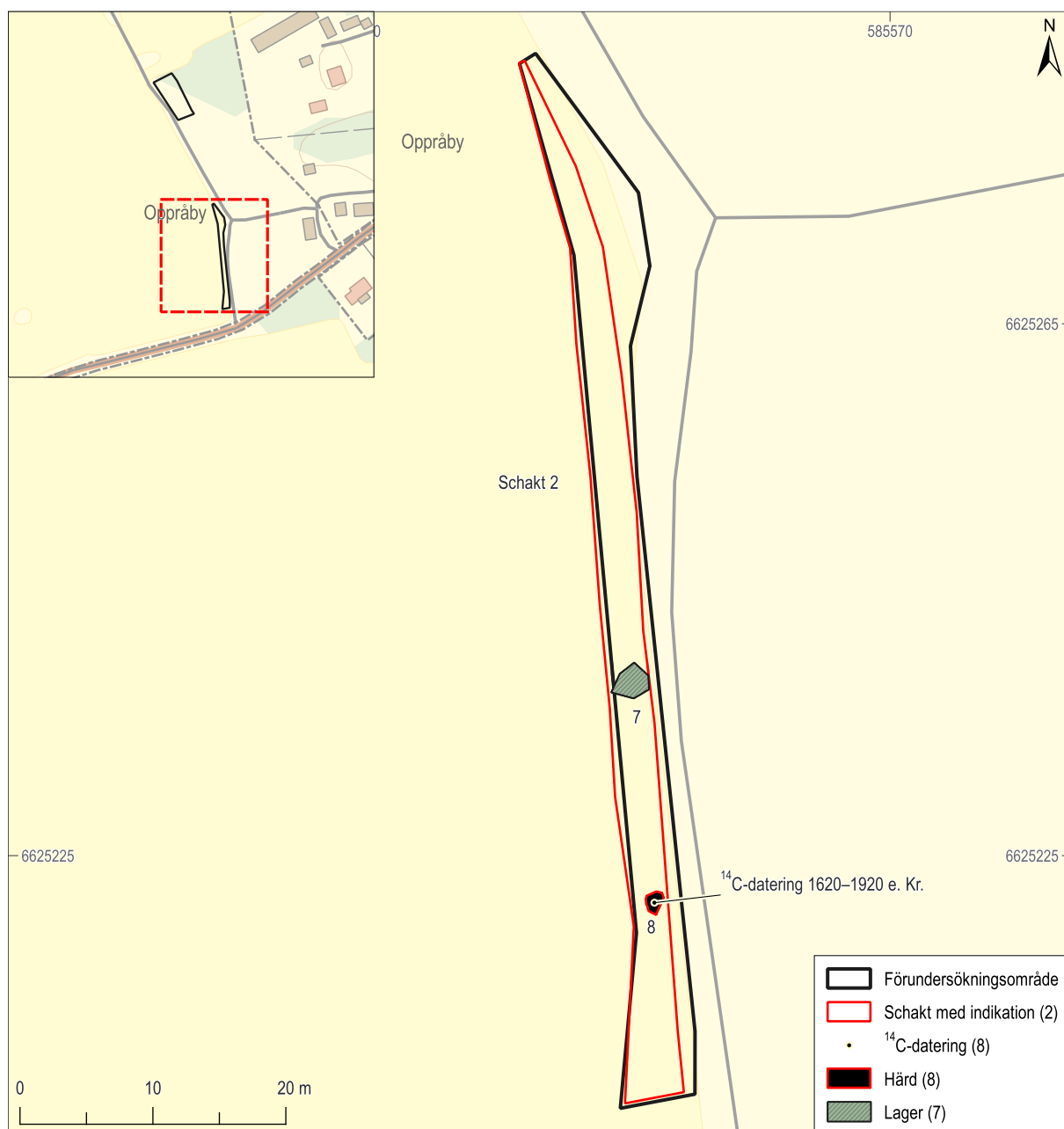
Figur 7. Schaktning av boplotsområdet L2024:2356.

RESULTAT

Arkeologisk förundersökning, boplatsområde L2024:2356

Ett schakt på 160 m² öppnades i åkermarken väster om en längsgående väg. Det tillgängliga området var något smalare än det som angivits i kartunderlaget. Under ett 0,2 meter djupt ploglager, fanns ett 0,3–

0,55 meter djupt lager av lera med inslag av enstaka stenar cirka 0,5 x 0,4 meter stora. Detta var djupast i mitten av schaktet. Inom schaktet påträffades en rest av ett kulturlager (7) och en härd (8) (se bilaga 2 och figur 8). Makrofossilanalysen visade att det i härdens fanns kol från bland annat björk. Härdens daterades genom ¹⁴C-analys av dåligt förkolnad tall till 1620–1920 e. Kr. (bilaga 6).

Figur 8. Plan över schakt 2 med framkomna anläggningar. Mot Fastighetskartan i skala 1:500 och översikt i skala 1:5 000.

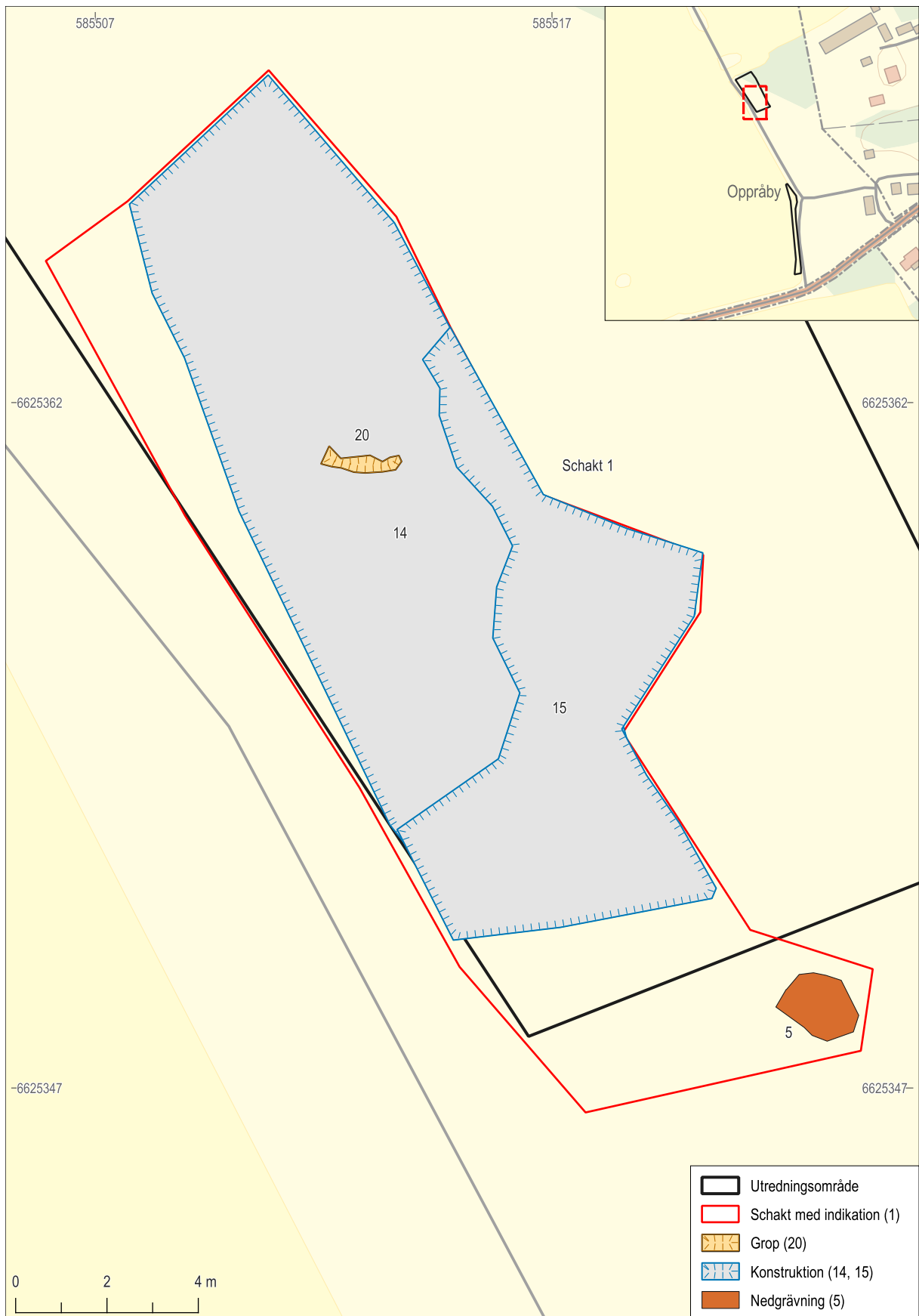
Arkeologisk utredning, husgrund historisk tid L2024:2357

Ett 230 m² stort schakt togs upp. Hela ytan kunde inte banas av till följd av en hög av sentida påförda massor i norr och skogsdunge i öster. Området var före undersökningen täckt av förmultnade trästockar och block av sprängsten.

Vid rensning av ytan (lager 6) framkom keramik kritpipor, järnföremål, glas, ben och spridda bitar av masugnsslagg samt smidesslagg. Detta fyndmaterial fanns genomgående i alla ytor och lager i husgrunden (se bilaga 2) Efter rensning av ytan kunde en stenterrass (14) och en stenpackning (15) urskiljas, där den senare tolkades som påförd sprängsten (figur 9).

Figur 9. Stenterrass (14) i norr och stenpackning (15) i förgrunden. Foto från söder.

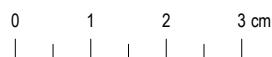
Figur 10. Plan över schakt 1 med framkomna anläggningar. Mot Fastighetskartan i skala 1:125 och översikt i skala 1:5000.

Schaktet utvidgades i nordost och sydväst för att avgränsa stenpackningen. I anslutning till detta, hittades en nedgrävning (5) med omrört material i den södra delen av schaktet (figur 10).

Av de fynd som påträffades inom husgrunden kan nämnas jordbruksrelaterade föremål så som tänder från en häckla och bladet från en lie samt ett flertal verktyg, exempelvis en kil och en mejsel. Byggmateriel i form av ett stort antal spikar, fragment av fönsterglas och beslag samt gångjärn tillhör det vanligaste fyndmaterialet. Ben som rörben, fotrotsben och tänder från ko, svin och häst kan både ge en hänvisning om djursammansättningen på gården och att det främst handlar om slaktavfall. I renslagret påträffades en bit organiskt material som efter analys visade sig vara hårt packad gödsel, halm och lera.

I fyndmaterialet påträffades ett mynt och ett flertal kritpipor som bidrog till dateringen av platsen. Myntet var ett 2 öre silvermynt från 1756 (F6:20:31) och kritpiporna låg inom spannet 1700–1800, varav två fynd ger en snävare datering (figur 11, 12). Det handlar om en nederländsk pipa tillverkad i Gouda 1722–1735 (F17:40:1) och Gustav III:s revolutionspipa från Stockholm åren 1772–1778 (F6:14:1). I materialet påträffades även fragment av pipor tillverkade i England.

Figur 11. Ett 2 öre silvermynt från 1756 (F6:20:31). Skala 1:1.

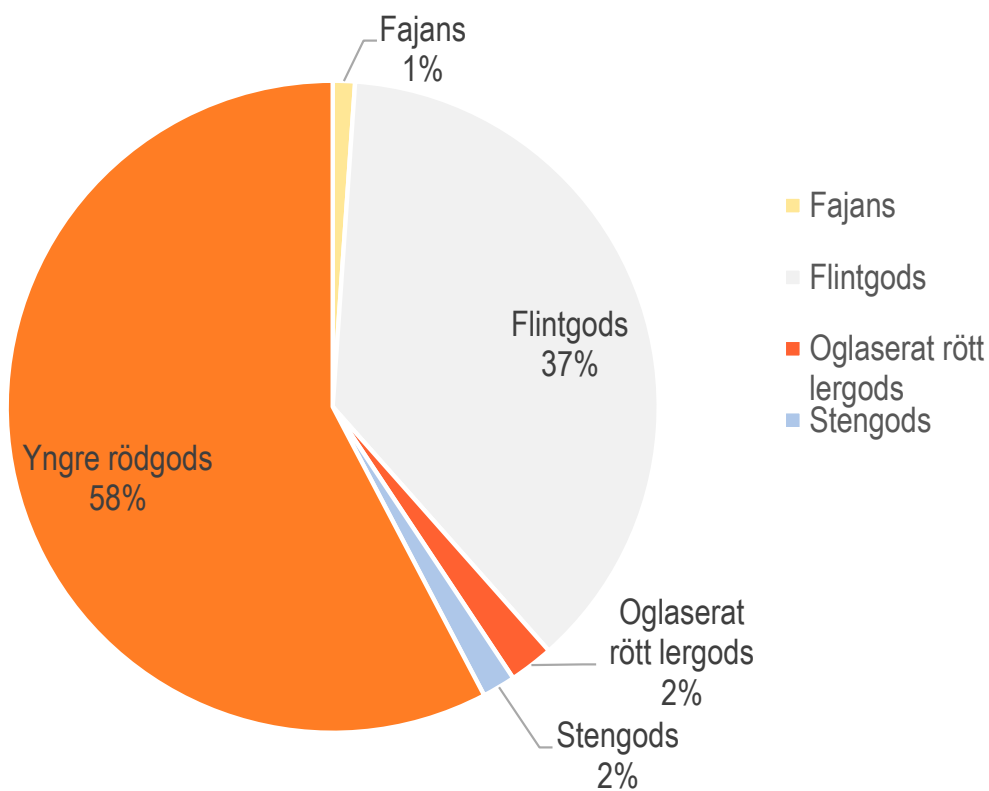
Figur 12. Gustav III:s revolutionspipa från Stockholm åren 1772–1778 (F6:14:1). Skala 1:1.

Keramiken från Oppråby, Romfartuna socken

Keramiken utgjordes av sammanlagt 182 skärvor med en sammanlagd vikt av 3 475 gram. En stor andel av materialet var hårt fragmenterat vilket indikerar att det är omdeponerat en eller flera gånger och till viss del även utsatts för slitage på plats. Dateringen av keramiken spänner från 1600-talet fram till 1800-talets början med en klar kronologisk tyngdpunkt till perioden cirka 1750–1830. Någon tydlig kronologisk stratifiering av kontexterna utifrån keramikens datering går inte att göra utan huvudparten har troligen tillkommit under en relativt kort tidsrymd under senare delen av 1700-talet och 1800-talets första decennier (figur 13).

Sammantaget ger keramiken ett spartanskt intryck. Saknas gör exempelvis större rödgodsfat och den förhållandevis stora mängden flintgods som påträffades är med något enstaka undantag av den billigaste typen, vita helt utan dekor.

Ett av de äldsta kärlen från undersökningen utgörs av en mindre skål i yngre rödgods (F14:29:10). Skålen har en dekor bestående av koncentriska cirklar och centralt i botten en växtdekor (figur 14). En mycket snarlik skål kommer från en arkeologisk undersökning på Södermalmstorg i Stockholm och har daterats till 1630–1641 (Carlsson och Svensson, 2019, s. 314. fig. 327).

Figur 13. Godstypernas fördelning baserat på antal skärvor. N=182.

Figur 14. Skål från Oppråby (F14:29:10). Jämför med figur 15. Skala 1:1.

Figur 15. Skål daterad till 1600-talets första hälft från undersökningar på Södermalmstorg i Stockholm (Carlsson och Svensson, 2019, s. 314. fig. 327). Skala 1:1

Antalet yngre rödgodsskärvor uppgick till 105. Bland kärtyperna återfinns framför allt fat och skålar (74%), krukor (17%) och i mindre omfattning tallrikar (4%) samt trebensgrytor (5%). Trebensgrytor är ofta relativt väl representerade vid undersökningar av tidigmoderna kulturlager. Den låga förekomsten i Oppråby kan troligen förklaras med att användningen av trebensgrytor i keramik vanligen anses ha upphört vid 1700-talets mitt, det vill säga innan kulturlagren vid Oppråby tillkommit.

Den näst största godstypen bestod av flintgods som introduceras på 1770-talet och konkurrerar ut den betydligt skörare fajansen. Flintgodset domineras av skärvor från tallrikar (75%) följt av skålar, te-/kaffegods och fat i fallande skala. 97 % av flintgodset utgjordes av vita skärvor utan dekor vilket, som nämnts ovan, indikerar att man endast haft tillgång till det billigaste sortimentet.

Stengods och fajans förekom endast i mycket ringa mängd och porslin påträffades inte alls (figur 16).

Sammantaget ger keramiken intryck av att komma från ett enkelt hushåll utan nämnvärd tillgång till vare sig importerad keramik eller praktfullare fat och skålar i yngre rödods.

Figur 16. Fajansskärva (F17:21:14) från tallrik med målad blomma. Sannolikt tillverkad på Rörstrand mellan 1760–1780 (jfr Nyström och Stenberg, 2016, s. 46, fig. A 18). Skala 1:1.

SLUTSATS

Vid undersökningen framkom en stenterrass kring ett flertal markfasta block. Keramik, kritpipor, järnföremål, så som fragment av byggmateriel och jordbruksföremål, masugnsslagg samt slaktavfall var ett enhetligt fyndmaterial genom alla undersökta lager. Keramikanalysen visade på en tyngdpunkt för tiden 1750–1830 och att det handlade om ett enklare hushåll. Keramiken var kraftigt fragmenterad, vilket tolkades som att den omdeponerats, möjligen flera gånger om.

Utifrån en samlad bedömning av undersökningssunderlaget, tolkades området vid L2024:2357 som en gårdsplan, där stenterrassen möjligen haft en dränerande funktion. Fyndmaterialets sammansättning av trasiga järnföremål, slagg, slaktavfall och starkt fragmenterad keramik tyder på ett uppskottat material, troligen som ett utfyllnadsmaterial för en gårdsplan. Inslaget av slagg, i synnerhet masugnsslagg, kan möjligen förklaras med kontakter med ett närliggande bruk, exempelvis Svanå.

Masugnsslagg har i vissa sammanhang använts för utjämning och förstärkning av mark, vägbeläggning och dränering.

På kartan från 1871 är ytan för den berörda utredningen markerad som ”tomt” utan tillhörande byggnader. Det är möjligt att ytan tidigare var en tomt som blev över efter att gårdarna slogs ihop från fyra till tre år 1801. I protokollet för kartläggningen från 1821 nämns att en uppmätning av hustomterna genomfördes, vilket kan ha varit en följd av den tidigare sammanslagningen. Med utgångspunkt i 1871 års karta registrerades bytomten med lämningsnummer L2025:870. Den undersökta ytan med stenterrassen undantogs från utbredningen.

Vid undersökningen av boplatsoområdet L2024:2356 framkom ett kulturlager samt en härd med en ¹⁴C-datering till 1620–1920. Den kvarvarande delen av boplatsslämningen kan dock antas vara förhistorisk med utgångspunkt i dess karaktär.

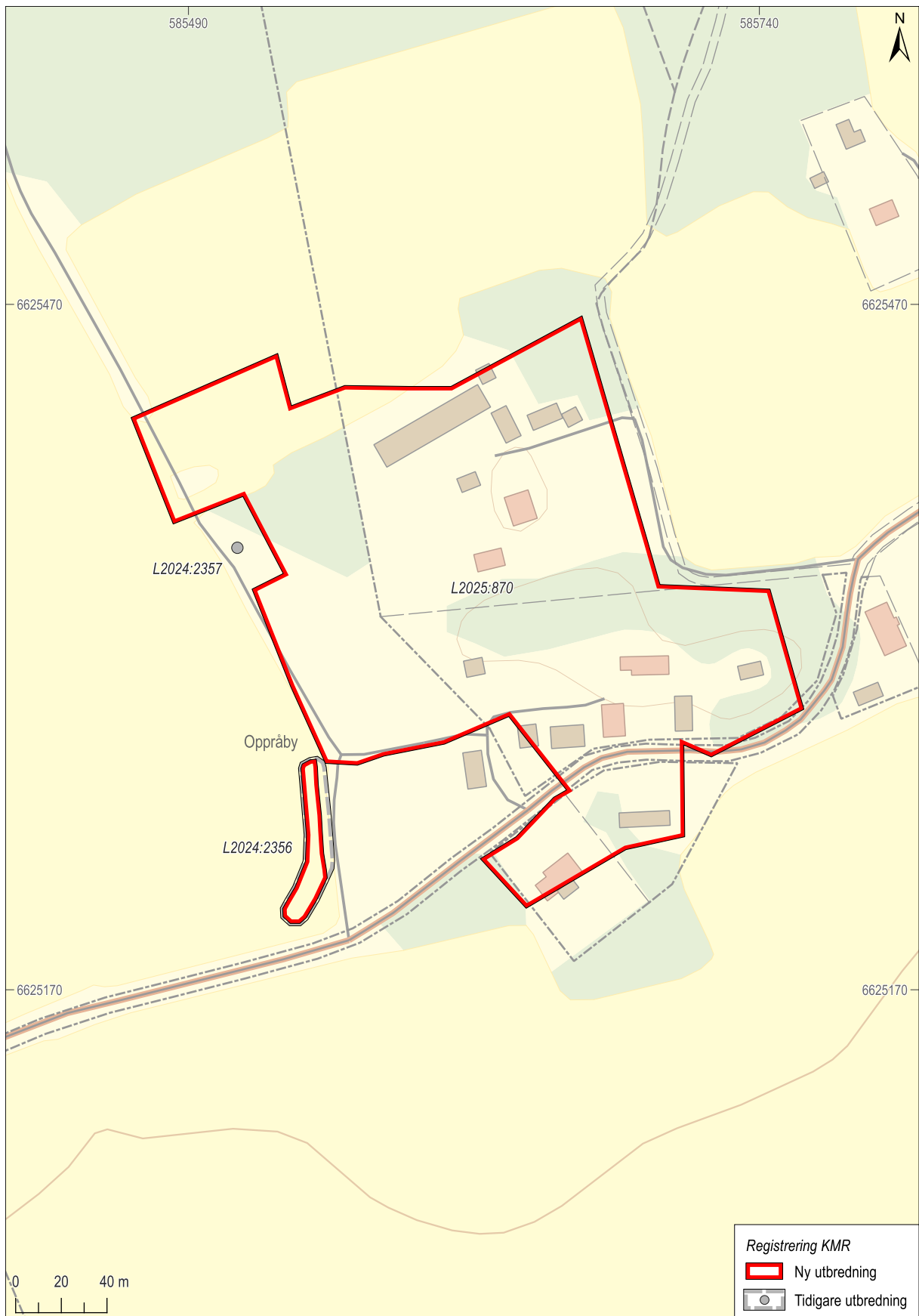
FÖRÄNDRINGAR I KULTURMILJÖREGISTRET

L2024:2357 registrerades som *Ingen antikvarisk bedömning*, eftersom fornlämningen är undersökt och borttagen. Oppråby bytomt registrerades som L2025:870 *Övrig kulturhistorisk lämning* med

utgångspunkt i 1871 års karta. Boplatssområde L2024:2356 fick en ny utbredning, i övrigt kvarstår den antikvariska bedömningen *Fornlämning* (figur 17 och 18).

Lämningsnr (KMR)	Lämningstyp	Tidigare antikvarisk bedömning	Ny antikvarisk bedömning	Undersökningsstatus	Beskrivning av lämning
L2024:2357	Husgrund, historisk tid	Möjlig fornlämning	Ingen antikvarisk bedömning	Helt undersökt	Husgrund, historisk tid, ej synlig ovan mark. Yta med stenpackning, ca 7 x 20 m (NV-SO), sannolikt underlag för gårdsplan. Fynd av yngre rödgods, flintgods, porslin, kritpipsfragment, smidesslagg, glas, djurben och järnföremål.
L2024:2357	Boplatssområde	Fornlämning	Nej	Delundersökt	Boplatssområde, 70 x 7–10 m (N-S), bestående av 2 härdar, 2 stolphål och 1 lager.
L2025:870	Bytomt/gårdstomt	Ny lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Ej undersökt	Bytomt, 225 x 170 (N-S), utsträckning enligt laga skifteskarta 1871. Bebyggd i öster.

Figur 17. Kulturmiljöregistret (KMR), förslag på ändringar.

Figur 18. Kulturmiljöregistret (KMR), förslag på ändringar mot bakgrund av Fastighetskartan skala 1:5000.

REFERENSER

Litteratur

CARLSSON, M., SVENSSON, K., 2019. *In fundo dicto Sutremalm iam de nouo constructum... Arkeologisk dokumentation av bebyggelsen i den nya medeltida stadsdelen på Södermalm. Lämningar från vikingatid till 1600-talets mitt*. Stockholm 103:1, L2015:7789, Stockholms stad & kommun, Stockholms län. Slussenprojektet 1. Rapporter från Arkeologikonsult 2019:2746.

JÖNSSON, A., 2024. *Boplats och husgrund vid Oppråby. Arkeologisk utredning, etapp 2, inför planerad stamnätsstation inom fastigheten Hallsta 1:2, Västerås kommun, Västmanlands län*. (No. 2024:6), Picea kulturarv Rapport. Picea kulturarv, Hisings Backa.

NYSTRÖM, B., STENBERG, P., 2016. *Rörstrands serviser: dekorer och modeller under 290 år, Ny reviderad och utökad jubileumsutgåva*. ed. Carlssons, Stockholm.

Digitala källor

Institutet för språk och folkminnen (ISOF)

Ortnamnsregistret

Sökord: Oppråby

<https://ortnamnsregistret.isof.se/place-names/1573364?place-name-id=1573364&page-size-basis=20&page-number-basis=1&place-name-basis-id=3038279>

Sökdatum 2025-02-03

Förvaltningshistorisk ordbok

Sökord: Mantal

<https://fho.sls.fi/upplagsord/3906/mantal/>

Sökdatum 2025-02-03

Sökord: Öresland

<https://fho.sls.fi/upplagsord/326/oresland/>

Sökdatum 2025-02-03

Svenska Akademiens ordbok (SAOB)

Sökord: Rusthåll

https://svenska.se/saob/?id=R_3101-0038.okuC

Sökdatum: 2025-02-03

Riksarkivet

Landskapshandlingar,

Västmanlands handlingar, SE/

RA/5121/5121.09/1539: 1 (1539), bildid:

A0050463_00026

Mantalslängder 1642–1820

Västmanlands län, SE/RA/55203/55203.21/2

(1643), bildid: A0006378_00004

Mantalslängder 1642–1820

Västmanlands län, SE/RA/55203/55203.21/3

(1644), bildid: A0006379_00004, sida 209

Mantalslängder 1642–1820

Västmanlands län, SE/RA/55203/55203.21/19

(1660), bildid: A0006395_00098, sida 95

Mantalslängder 1642–1820

Västmanlands län, SE/RA/55203/55203.21/57

(1700), bildid: A0006433_00012, sida 109

Mantalslängder 1642–1820

Västmanlands län, SE/RA/55203/55203.21/117

(1760), bildid: A0006493_00011, sida 10

Mantalslängder 1642–1820

Västmanlands län, SE/RA/55203/55203.21/158

(1801), bildid: A0006534_00011, sida 7

Äldre kartor

Lantmäteristyrelsens arkiv

Oppråby nr 1, avritning 1652.

Romfartuna sn, Västmanlands län

Aktbeteckning: T46-29: T2:81

Lantmäterimyndigheternas arkiv

Oppråby, laga skife 1871

Romfartuna sn, Västmanlands län

Aktbeteckning: 19-rom-193.

BILAGA 1. SCHAKT

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m ²)	Djup (m)	Beskrivning	Kontext	Lämnings-nr (KMR)
1	Schakt med indikation	25 x 9,5	160	0,3–0,6	På vegetationsnivån fanns påförda trästockar. Under 0,3 m matjord ett lerigt, bitvis grusigt laget med påförd sprängsten i toppen. Där under lerig och grusig mylla mellan stenarna på en stenterrass, en stenpackning och markfasta block. Undergrund av grå lera.	5, 6, 9, 14, 15, 17, 19, 20, 21	L2024:2357
2	Schakt med indikation	78 x 3,5	230	0,55	0,20 m ploglager, där under lera. 0,30–0,55 djupt. Som djupast på mitten. Flera täckdiken genom schaktet.	7, 8	L2024:2356

BILAGA 2. KONTEXTER

Kontext-nr	Typ	Storlek (m)	Diameter (m)	Höjd/djup (m)	Beskrivning	Schakt	Lämnings-nr (KMR)
5	Nedgrävning	1,20x0,90		0,25	Yta med sot, kol, slagg, br och obrända ben, glas, tegel, skörbränd sten samt en skärva förhistorisk keramik. Block i SSO. Plan botten, något djupare i en spets i mitten.	1	L2024:2357
6	Matjord/remslager	18,2 x 9,1		0,3	Mylla med stora mängder förmultnar trä samt odlingsjord i söder.	1	L2024:2357
7	Lager	2,8 x 2,4		0,04	Yta med sot och kol samt enstaka stänk av bränd lera. Spridda kolstänk runt om, möjlig härdrest i väster. Svåravgränsad, tonar ut.	2	I2024:2356
8	Härd	1.90 x 1.50		0,12	Oval i plan, oklar utbredning i öst pga dike. Mörkgråbrun lera med inslag av kol, delvis större fragment, och sten som störst 15 x 12 cm. Sten i hela fyllningen. Skålförmad botten.	2	I2024:2356
9	Lager	0,95 x 0,95		0,1	Yta med smidesslagg.	1	L2024:2357
14	Stenterrass	20,6 x 5,8		0,4	Huvudsakligen 0,10–0,40 m stora stenar i norr, enstaka upp till 0,80 m stora. Anlagd i N-S riktning kring ett par markfasta block. Ojämn yta, främst enskiktad med mindre stenar i den södra tredjedelen, mot norr större stenar och två skikt. Några större stenar lagda i V kanten, utan tydlig rad. Mellan stenarna ett lerigt, bitvis grusigt lager. Mot norr större inslag av organiskt material, fynd av järnföremål, keramik, glas, slagg, kritpipor och djurben. 0,25 m hög i Ö och 0,40 m hög i V.	1	L2024:2357
15	Stenpackning	16 x 6		0,6	Område med skarpkantade, spräckta stenar. 0,20 x 0,20–0,80x1,20 m stora. Tolkad som sprängsten.	1	L2024:2357
17	Bottenlager	18,2 x 9,1		0,2	Kompakt, mörkgrå lera med inslag av grus och silt. Ställvis förmultnat trä och större kolbitar, enstaka stenar 0,10–0,25 m stora. Fynd av keramik, slagg, tegel, glas, järnföremål, kritpipor och djurben. Möjligt tramlager.	1	L2024:2357
19	Lager	4,35 x 2,5		0,12	Lerlager, gulbrun lera med enstaka träfibrer och djurben. Samlat kring större markfast block, norr om blocket fanns ett antal större stenar i lagret.	1	L2024:2357
20	Grop	1,7 x 0,38		0,14	Med fyllning från lager 17.	1	L2024:2357
21	Lager vid terrassen	7,4 x 2,2		0,1	Mylligt, lerigt lager med partier av 0,10–0,20 m stora stenar, fynd av keramik, kritpipor och djurben.	1	L2024:2357

BILAGA 3. FYND

Fynd-nr*	Objekt/sakord	Föremåls-typ	Material	Del	Antal	Antal fragm.	Vikt (g)	Beskrivning	Gallrad/konsverad	Lämnings-nr (KMR)
5:11:2	Avfall	Masugns-slagg	Slagg		14		724,5		x	L2024:2357
5:11:3	Byggnads-material	Spik	Järn	Huvud, själk	1		11,7	Kvadratisk huvud	x	L2024:2357
5:11:4	Fönsterglas		Glas		1		2,1		x	L2024:2357
5:11:5	Flaska	Flaska	Glas		1		9,6	Grönaktig, möjligen vinflaska	x	L2024:2357
6:12:27	Verktyg	Mejsel	Järn		1		109,7	Kil, rektangulärt huvud.	x	L2024:2357
6:12:28		Hästsosöm	Järn	Huvud, själk	1		14,3		x	L2024:2357
6:12:29		Beslag?	Järn		1		56,1		x	L2024:2357
6:12:30		Obestämt	Järn		1		15,6	Rektangulär. Rak i ena änden, rundad och lite nedsänkt i andra.	x	L2024:2357
6:12:31	Byggnads-material	Spik	Järn	Huvud, själk	7		108,6	Kraftigt korroderade. Varierad huvudform, en huvudlös.	x	L2024:2357
6:12:32	Avfall	Masugns-slagg	Slagg		2				x	L2024:2357
6:12:33		Obestämt	Järn		1		30	Avlång. Klyven i ena änden - ger Y-form. Möjligen från råämne.	x	L2024:2357
6:12:34	Jordbruks-redskap	Tand från räfsa?	Järn		1			Avlång, spetsiga ändar. Bult vid första tredjedelen av ena änden. Från jordbruksmaskin?	x	L2024:2357
6:13:1	Dricksglas	Dricksglas	Glas	Botten	1		18	Ljusgrön	x	L2024:2357
6:13:2	Flaska	Flaska	Glas	Buk	5		41	Grön	x	L2024:2357
6:13:3	Planglas	Fönsterglas	Glas		3		9	Ljusgrön	x	L2024:2357
6:13:4	Flaska	(Medicin-flaska)	Glas	Buk Bot-ten	1		63	Rektangulär form med veckade kortsidor. Grön	x	L2024:2357
6:13:5	Dricksglas	Vinglas	Glas	Kupa	1		33	Veckad utsida. Ofärgad	x	L2024:2357
6:13:6	Verktyg	Märla	Järn	Hel	1		30	Bågformad	x	L2024:2357
6:13:7	Avfall	Slagg	Slagg		1		19,6		x	L2024:2357
6:13:8		Bleck	Järn		1		102,4	Kraftigt korroderad. Platt, rektangulär. Troligtvis avbruten	x	L2024:2357
6:13:9		Bleck	Järn		1		19	Kraftigt korroderad. Fragment, platt.	x	L2024:2357
6:13:10	Byggnads-material	Spik	Järn		6		69,4	Kraftigt korroderad. Varierad huvudform, en utan.	x	L2024:2357
6:13:11		Nit	Järn		1		6,6	Kraftigt korroderad. Fykanigt huvud.	x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 3. Fyndtabell, forts.

Fynd-nr*	Objekt/sakord	Föremåls- typ	Material	Del	Antal	Antal fragm.	Vikt (g)	Beskrivning	Gallrad/ konserverad	Lämnings- nr (KMR)
6:13:12	Jordbruks- redskap	Tand från räisa?	Järn		1		25,1	Platt, kvadratisk tvärsnitt i ena änden. Rundad, böjd med spets i andra änden	x	L2024:2357
6:14:1	Pipa	Kritpipa	Piplera	Huvud	1	1	14	Gustav III:s revolutionspipa. Sverige - Stockholm.		L2024:2357
6:14:2	Pipa	Kritpipa	Piplera	Skåft	3	3	18		x	L2024:2357
6:14:3	Pipa	Kritpipa	Piplera	Skåft	1	1	3	Skåftdekor med rutband + sicksackmönster. Troligen Sverige 1700-tal	x	L2024:2357
6:14:4	Benhantverk	Handtag	Ben		1		28,6	Mellanhandsben från ko. Genomborrad i skåftet samt två hål i sidan. Distala leden huggen platt på över-och undersida.	x	L2024:2357
6:20:1	Lie		Järn	Täge Blad	1	1	109,8	Rätvinklad. Avbrutet blad.	x	L2024:2357
6:20:2	Byggnads- material	Spik	Järn	Huvud, själk	14		128,5	Kraftigt korroderade. Varierad huvudform.	x	L2024:2357
6:20:3	Hästuprust- ning	Hästsko	Järn	Halv	1		72,3		x	L2024:2357
6:20:4	Byggnads- material	Gångjärn	Järn		1		35,1	Kraftigt korroderad.	x	L2024:2357
6:20:5	Beslag		Jäm		1		18,8	Kraftigt korroderad.	x	L2024:2357
6:20:6	Garnfram- ställning	Tand från häckla	Jäm	Själk	1		29,7	Lätt böjd i mitten, saknar udd.	x	L2024:2357
6:20:7	Fönsterglas	Obestämt	Jäm		1		15,6	Möjligt mejselverktyg	x	L2024:2357
6:20:8	Fönsterglas	Obestämt	Glas		8		11,1		x	L2024:2357
6:20:9	Husgeråd	Obestämt	Glas		1		1,4		x	L2024:2357
6:20:10	Byggnads- material	Byrne	Skiffer		1		76,4	Rektangulär, skiffersort. Huggen kant?	x	L2024:2357
6:20:19	Hästuprust- ning	Spik	Jäm	Huvud, själk	10		177,7	Kraftigt korroderade. Varierad huvudform	x	L2024:2357
6:20:20	Hästuprust- ning	Hästsko	Jäm	Hel	1		274,3	Kraftigt korroderad.	x	L2024:2357
6:20:21	Hake	Fönsterhake	Jäm	Hel	1		15,1	Korroderad.	x	L2024:2357
6:20:22	Beslag	Fönsterbe- sleg?	Jäm		1		24,3	Rektangulär, håll i ena änden.	x	L2024:2357
6:20:23	Beslag	Dörreslag?	Jäm		1		55,5	Rektangulär, plan yta med markerad kant	x	L2024:2357
6:20:24	Byggnads- material	Spik	Jäm	Huvud, själk	4		32	Kraftigt korroderad. Varierad huvudform, en utan.	x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas Site Works. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 3. Fyndtabell, forts.

Fynd-nr*	Objekt/sakord	Föremåls- typ	Material	Del	Antal	Antal fragm.	Vikt (g)	Beskrivning	Gallrad/ konserverad	Lämnings- nr (KMR)
6:20:25	Byggnads- material	Nit	Järn	Huvud, själek	1		16,7	Runt huvud.	x	L2024:2357
6:20:26	Byggnads- material	Spik	Järn	Huvud, själek	2		56,7		x	L2024:2357
6:20:27		Beslag	Järn		2		161,7	Rektangulär remsa, böjd.	x	L2024:2357
6:20:28		Obestämt	Järn		1		55	Runt tvärsnitt, avlång. Formad till en ring.	x	L2024:2357
6:20:29	Avfall	Masugns- slagg	Slagg		1		25	Oval, kluven.	x	L2024:2357
6:20:30	Sten	Sten	Flinta		1		4,1	Grå, vassa kanter	x	L2024:2357
6:20:31	Betalnings- medel	Mynt	Koppar		1			2 öre silvermynt från 1756.		L2024:2357
9:16:1	Avfall	Masugns- slagg	Slagg		20		977,7		x	L2024:2357
9:16:2	Byggnads- material	Spik	Järn		1		5,3	Kvadratisk huvud	x	L2024:2357
14:29:15	Byggnads- material	Dörrstapel	Järn		1				x	L2024:2357
14:29:16	Hästuprust- ning	Hästkosöm	Järn	Hel	2		14,4		x	L2024:2357
14:29:17		Kil?	Järn		1		90,2	Kraftigt korroderad.	x	L2024:2357
14:29:18	Byggnads- material	spik	Järn	Huvud, själek	3		46,5	Kraftigt korroderad. Varierad huvudform.	x	L2024:2357
14:29:19		Beslag?	Järn		1		255	Remsa av järn. Böjd på mitten, där den smalnar av-till för att fästa vid skaft.	x	L2024:2357
14:29:20	Byggnads- material	Spik	Järn		2		21,8	Kvadratisk och	x	L2024:2357
14:29:21		Bleck	Koppar		1		6,9	Lätt kvadratisk. Stansad cirkel (ca 1mm) i varje hörn i enda änden. Andra änden avbruten.Snittspar på ena sidan.	x	L2024:2357
14:35:1	Planglas	Fönsterglas	Glas		1	2	8	Ljusgrön. Tjock smältkant	x	L2024:2357
14:35:2	Planglas	Fönsterglas	Glas		5	7	7	Ljusgrön	x	L2024:2357
14:35:3	Flaska	Flaska	Glas	Buk	4		52	Grön	x	L2024:2357
14:35:4		Bleck	Järn		1		178,5	Kraftigt korroderad. Platt, lätt kvadratisk. Fragment	x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 3. Fyndtabell, forts.

Fynd-nr*	Objekt/sakord	Föremåls- typ	Material	Del	Antal	Antal fragm.	Vikt (g)	Beskrivning	Gallrad/ konserverad	Lämnings- nr (KMR)
14:35:5	Husgeråd	Kanna?	Järn	Buk, Hand- tag	1		160,7		x	L2024:2357
14:35:6	Byggnads- material	Nit	Järn	Huvud, själk	1		8	Kvadratisk huvud	x	L2024:2357
14:35:7	Byggnads- material	Spik	Järn	Huvud, själk	4		10,5	Kvadratisk huvud	x	L2024:2357
14:35:9	Dräkt och personlig ut- rustning	Knapp?	Järn?		1		3	Rund. Kraftigt korroderad	x	L2024:2357
14:41:1	Pipa	Kritpipa	Piplera	Skäft		12	45		x	L2024:2357
14:41:2	Pipa	Kritpipa	Piplera	Huvud	1	1	4	Krönt hjärta på huvudets framsida. Sverige.		L2024:2357
14:41:3	Avfall	Masugns- slegg	Slagg		4		124,4		x	L2024:2357
14:41:4	Garnfram- ställning	Tand från häckla	Järn	Hel	1		21,7		x	L2024:2357
14:41:5	Verktyg	S-krok	Jäm		1		18,5		x	L2024:2357
14:41:6		Beslag	Jäm		1		16,9	Kraftigt korroderad. Hål i ena änden.	x	L2024:2357
14:41:7	Verktyg	Mejsel?	Jäm		1		41,2	Kvadratisk tvärsnitt, avlång med spets. Kraftigt korroderad.	x	L2024:2357
14:41:8	Byggnads- material	Spik	Jäm	Huvud, själk	4		60,1	Kraftigt korroderad. Varierad huvudform.	x	L2024:2357
14:44:9	Föremål	Nyckel	Jäm		1		55		x	L2024:2357
14:44:10	Verktyg	Mejsel/ skölj järn	Jäm		1		29,1	Kilformad egg med stomp	x	L2024:2357
14:44:11	Byggnads- material	Gångjärn	Jäm		1		43,1		x	L2024:2357
14:44:12	Avfall	Masugns- slegg	Slagg		1		62,2		x	L2024:2357
17:40:1	Pipa	Kritpipa	Piplera	Huvud	1	1	3	Klackmärke IV. Troligen tillverkad i Gouda, Nederländerna av pipmakare Jan van der Vijver (1722-1735)		L2024:2357
17:40:2	Pipa	Kritpipa	Piplera	Huvud	1	1	4	Sidan av klacken märkt I W. (England). Endast 1 cm av skaffet bevarat men sliet av långvarig användning.		L2024:2357
17:40:3	Pipa	Kritpipa	Piplera	Huvud	1	1	9	Engelsk typ	x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid mätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas Site Works. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 3. Fyndtabell, forts.

Fynd-nr*	Objekt/sakord	Föremåls-typ	Material	Del	Antal	Antal fragm.	Vikt (g)	Beskrivning	Gallrad/konserverad	Lämnings-nr (KMR)
17:40:4	Pipa	Kritpipa	Piplera	Skäft	1	1	3		x	L2024:2357
17:40:5	Pipa	Kritpipa	Piplera	Skäft	1	1	3	Nederländerna	x	L2024:2357
17:40:6	Pipa	Kritpipa	Piplera	Huvud	1	1	2	Fragment	x	L2024:2357
17:40:7	Byggnads-material	Spik	Järn	Huvud, sjäk	4		30	Kraftigt korroderad. Oklar huvudform.	x	L2024:2357
17:40:8	Byggnads-material	Handtag?	Järn		1			Böjd med knapp i ena änden. Andra änden avbruten.	x	L2024:2357
17:40:9		Obestämt	Järn					T-formad. Kraftigt korroderad.	x	L2024:2357
17:45:10	Avfall	Masugns-slagg	Slagg		1		36,4		x	L2024:2357
17:45:11	Byggnads-material	Handtag	Järn		1		42		x	L2024:2357
17:45:12	Byggnads-material	Spik	Järn	Huvud, sjäk	2		38,2	Kraftigt korroderad. Oklar huvudform.	x	L2024:2357
17:45:13	Byggnads-material	Nit	Järn	Huvud, sjäk	1		42,7	Ovalt huvud.	x	L2024:2357
21:43:2	Pipa	Kritpipa	Piplera	Skäft	4	4	11		x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

BILAGA 4. KERAMIK

Fynd-nr*	Material	Föremåls typ	Del	Antal	Antal Frag	Vikt (gr)	Beskrivning	Datering	Gods- typ	Till- verk- ning	Gods- färg	Glasyr- typ	Ytbe- hand- ling	Inv färg	Utv färg	Dekor- typ	Motiv	Gallrat	Lämnings- nummer
5:11:1	Keramik		Mynning	1	1	10,1	Förhistro- risk											x	L2024:2357
6:12:1	Keramik	Tallrik	Spiegel Fotring	1	1	6		1770-1900	Flint- gods		Ljusgul	Blyglasyr inv utv		Blå Vit	Vit	Målad	Bro Land- skap (Ki- nesiskt)	x	L2024:2357
6:12:2	Keramik	Kaffe-/ Tekopp	Mynning	1	1	1		1800-1900	Flint- gods		Ljusgul	Blyglasyr inv utv		Blå Vit	Blå Vit	Målad Tryckt		x	L2024:2357
6:12:3	Keramik	Tallrik	Mynning Bräm Kep Spiegel	21	21	406		1770-1830	Flint- gods		Ljusgul	Blyglasyr inv utv		Vit	Vit			x	L2024:2357
6:12:4	Keramik	Skål	Mynning Buk	2	2	29		1770-1830	Flint- gods		Ljusgul	Blyglasyr inv utv		Vit	Vit			x	L2024:2357
6:12:5	Keramik	Skål/Ter- rin	Botten Fotring	1	1	30		1770-1830	Flint- gods		Ljusgul	Blyglasyr inv utv		Vit	Vit			x	L2024:2357
6:12:6	Keramik	Kruka	Buk Hän- kel Bot- ten	2	2	56		1700-1900	Sten- gods		Grå	Saltglasyr inv utv		Brun	Brun			x	L2024:2357
6:12:7	Keramik	Fat/Skål	Buk Bot- ten	2	2	35		1700-1800	Yng- re röd- gods		Röd		Engo- be inv			Sgra- fitto	(Växt)	x	L2024:2357
6:12:8	Keramik	Fat	Mynning	1	1	24		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd							x	L2024:2357
6:12:9	Keramik	Fat/Skål	Buk	1	1	6		1675-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv	Engo- be inv	Grön		Hemad	Hemring	x	L2024:2357
6:12:10	Keramik	Fat/Skål	Buk	1	1	9		1550-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Brun				x	L2024:2357
6:12:11	Keramik	Fat/Skål	Hänkel	1	1	5		1550-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr utv		Grön				x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 4. Keramiktabell, forts.

Fynd-nr*	Material	Föremåls typ	Del	Antal	Antal Frag	Vikt (gr)	Beskrivning	Datering	Gods- typ	Till- verk- ning	Gods- färg	Glas- yrtyp	Ytbe- hand- ling	Inv färg	Utv färg	Dekor- typ	Motiv	Gallrat	Lämnings- nummer
6:12:12	Keramik	Fat/Skål	Botten	1	1	17		1750–1825	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Svart				x	L2024:2357
6:12:13	Keramik	Fat	Mynning Bräm	1	1	56		1720–1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Svartbrun				x	L2024:2357
6:12:14	Keramik	Fat	Bräm Buk	1	1	15		1600–1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Brun				x	L2024:2357
6:12:15	Keramik	Fat	Mynning Bräm	1	1	25		1700–1760	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr	Engo- be inv	Brun	Grön Gul	Fläder- mål- ning		x	L2024:2357
6:12:16	Keramik	Fat	Buk Bot- ten	1	1	64		1675–1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Brun	Grön Gul	Horn- mål- ad	Koncent- riska cir- klar Punk- ter	x	L2024:2357
6:12:17	Keramik	Fat	Mynning Buk	2	2	22		1600–1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Brun Gul		Mål- ad	Koncent- riska cir- klar	x	L2024:2357
6:12:18	Keramik	Fat	Mynning Buk	3	3	34	Spjälkad		Yng- re röd- gods		Röd							x	L2024:2357
6:12:19	Keramik	Trebens- gnyta	Buk Bot- ten Ben	2	2	98		1600–1750	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Brun				x	L2024:2357
6:12:20	Keramik	Kruka	Mynning Buk Hän- kel Bot- ten	5	5	198		1600–1850	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Brun				x	L2024:2357
6:12:21	Keramik	Kruka	Botten	1	1	29		1550–1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Grönbrun				x	L2024:2357
6:12:22	Keramik	Kruka	Mynning	1	1	23		1650–1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglas- yr		Brun				x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 4. Keramiktabell, forts.

Fynd-nr*	Material	Föremåls typ	Del	Antal	Antal Frag	Vikt (gr)	Beskrivning	Datering	Gods- typ	Till- verk- ning	Gods- färg	Glasyr- typ	Ytbe- hand- ling	Inv färg	Utv färg	Dekor- typ	Motiv	Gallrat	Lämnings- nummer
6:12:23	Keramik	Blom- kruk	Mynning Buk Bot- ten	3	3	140		1700-1900	Oglase- rat rött lergods		Röd							x	L2024:2357
6:12:24	Keramik	Tallrik/fat		5	5	16,2		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Brun				x	L2024:2357
6:12:25	Keramik	Tallrik		3	3	4,6		1730-1790	Fajans		Ljusgul	Tenglasyr inv utv		Blå Vit	Vit	Svamp- målåd		x	L2024:2357
6:12:26	Keramik	Skål		1	1	3,8		1730-1760	Porslin	Kina	Vit			Bå Vit	Brun Vit	Målåd		x	L2024:2357
6:20:12	Keramik	Tallrik/ Fat		4	4	6,2		1770-1830	Flint- gods		Vit	Blyglasyr inv utv		Vit	Vit			x	L2024:2357
6:20:13	Keramik		Fotring	2	2	72,4		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Avnött		Röd				x	L2024:2357
6:20:14	Keramik	Fat/Skål		1	1	10,1		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Vit Brun Grön	Målåd	Blomma		x	L2024:2357
6:20:15	Keramik	Skål	Hänkel	1	1	22,9		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Ljusgrön				x	L2024:2357
6:20:16	Keramik	Fat/Skål		1	1	8,1		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Brun Gul Mörkbrun Vit	Målåd	Vågband		x	L2024:2357
6:20:17	Keramik			1	1	15,3		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Mörkbrun				x	L2024:2357
6:20:18	Keramik		Botten	1	1	20,6		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd							x	L2024:2357
14:29:1	Keramik	Fat	Botten	9	9	128		1640-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv	Engo- be inv	Brun				x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid in- mätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 4. Keramiktabell, forts.

Fynd- nr*	Material	Föremåls- typ	Del	Antal	Antal Frag	Vikt (gr)	Beskriv- ning	Date- ring	Gods- typ	Till- verk- ning	Gods- färg	Glasyr- typ	Ytbe- hand- ling	Inv färg	Utv färg	Dekor- typ	Motiv	Gallrat	Lämnings- nummer
14:29.2	Keramik	Fat	Botten	1	1	47		1550- 1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brun						x	L2024:2357
14:29.3	Keramik	Fat	Mynning Buk	2	2	22		1550- 1800	Yng- re röd- gods	Röd								x	L2024:2357
14:29.4	Keramik	Fat	Botten	1	1	28		1700- 1850	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brunsvart						x	L2024:2357
14:29.5	Keramik	Kruka	Mynning Buk	1	1	46		1650- 1750	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brun						x	L2024:2357
14:29.6	Keramik	Trehens- gryta	Ben	1	1	30		1550- 1750	Yng- re röd- gods	Röd								x	L2024:2357
14:29.7	Keramik	Fat/Skål	Buk	2	2	19		1600- 1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brun						x	L2024:2357
14:29.8	Keramik	Kruka	Mynning Buk	1	2	33		1700- 1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brungrün						x	L2024:2357
14:29.9	Keramik	Kruka	Botten	2	2	18		1600- 1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brun						x	L2024:2357
14:29.10	Keramik	Skål	Buk Bot- ten	1	3	66		1600- 1650	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brun Grön Gul				Horn- målad	Växter		L2024:2357
14:29.11	Keramik	Skål	Buk	1	1	13		1700- 1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Grön				Grön		x	L2024:2357
14:29.12	Keramik	Fat	Bräm	1	1	7		1730- 1770	Fajans	Ljusgul	Tenglasyr inv utv	Blå Vit			Vit	Svamp- målad		x	L2024:2357
14:29.13	Keramik	Tallrik	Mynning Bräm Kep Spegel	5	5	74		1770- 1830	Flint- gods	Vit	Blyglasyr inv utv	Vit			Vit			x	L2024:2357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas Site Works. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 4. Keramiktabell, forts.

Fynd-nr*	Material	Föremåls typ	Del	Antal	Antal Frag	Vikt (gr)	Beskrivning	Datering	Gods- typ	Till- verk- ning	Gods- färg	Glas- yrtyp	Ytbe- hand- ling	Inv färg	Utv färg	Dekor- typ	Motiv	Gallrat	Lämnings- nummer
14:29:14	Keramik	Skål	Mynning Buk Bot- ten Fot- ring	5	120	1770-1830	Flint- gods	Vit	Blyglasyr- inv utv	Vit	Vit	Vit	x	L2024:2357					
14:35:8	Keramik	Fat		1	2		Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr- inv	Brun			x	L2024:2357					
17:21:1	Keramik	Fat/Skål	Mynning Buk Bot- ten	6	62	1550-1850	Yng- re röd- gods	Röd					x	L2024:2357					
17:21:2	Keramik	Fat/Skål	Mynning Buk Bot- ten	7	61	1640-1850	Yng- re röd- gods	Röd	Engo- be inv				x	L2024:2357					
17:21:3	Keramik	Fat/Skål	Buk Bot- ten	5	76	1550-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Brun			x	L2024:2357					
17:21:4	Keramik	Tallrik	Mynning Bräm Kep	2	37	1700-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Grön			x	L2024:2357					
17:21:5	Keramik	Fat/Skål	Mynning Buk Bot- ten	6	73	1600-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Brun Gul		Horn- mälad	Konscent- riska cir-klar	x	L2024:2357				
17:21:6	Keramik	Tallrik	Mynning Bräm Kep Spegel	2	64	1600-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Brun			x	L2024:2357					
17:21:7	Keramik	Fat/Skål	Buk Bot- ten	2	21	1600-1750	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Brun	Grön Gul		Punkter	x	L2024:2357				
17:21:8	Keramik	Fat/Skål	Buk Bot- ten	3	74	1700-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Brun Gul			Växter	x	L2024:2357				
17:21:9	Keramik	Fat	Buk Bot- ten	1	41	1600-1750	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Brun Gul	Mörkbrun		Växter	x	L2024:2357				

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas Site Works. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 4. Keramiktabell, forts.

Fynd-nr*	Material	Föremåls typ	Del	Antal	Antal Frag	Vikt (gr)	Beskrivning	Datering	Gods- typ	Till- verk- ning	Gods- färg	Glasyr- typ	Ytbe- hand- ling	Inv färg	Utv färg	Dekor- typ	Motiv	Gallrat	Lämnings- nummer
17.21:10	Keramik	Fat/Skål	Buk Bot- ten	3	30	1700-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Engo- be inv	Ljusgul	Hemrad	Hemming	x	L2024:2357				
17.21:11	Keramik	Skål	Mynning Buk	1	32	1700-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglase- ring inv	Brun					L2024:2357				
17.21:12	Keramik	Mineral- vatten- flaska	Buk	1	5	1680-1800	Sten- gods	Grå	Saltglasyr utv	Ljusbrun	Grå			x	L2024:2357				
17.21:13	Keramik	Kaffe-/ Tefat	Mynning	1	2	1770-1900	Flint- gods	Ljusgul	Blyglasyr inv utv	Blå Vit	Vit	Målad	Linje	x	L2024:2357				
17.21:14	Keramik	Fat	Mynning Bräm	1	5	1760-1780	Fajans	Blå Vit	Tennglasyr inv utv	Blå Vit	Vit	Målad	Blommor		L2024:2357				
17.21:15	Keramik	Tallrik	Mynning Bräm Kep Spegel	20	350	1770-1830	Flint- gods	Vit	Blyglasyr inv utv	Vit	Vit			x	L2024:2357				
17.21:16	Keramik	Skål	Mynning Buk Bot- ten	6	118	1770-1830	Flint- gods	Vit	Blyglasyr inv utv	Vit	Vit			x	L2024:2357				
17.21:17	Keramik	Fat	Buk Bot- ten	2	32	1770-1830	Flint- gods	Vit	Blyglasyr inv utv	Vit	Vit			x	L2024:2357				
17.21:18	Keramik	Kruka	Mynning Buk Hän- kel	4	78	1600-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brun				x	L2024:2357				
17.21:19	Keramik	Kruka	Mynning Buk	1	10	1700-1800	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brun				x	L2024:2357				
17.21:20	Keramik	Kruka/ Trebens- gryta	Mynning Buk	1	31	1600-1750	Yng- re röd- gods	Röd	Blyglasyr inv	Brun				x	L2024:2357				
21.43.1	Keramik	Tallrik	Mynning Bräm Kep Spegel	3	51	1770-1830	Flint- gods	Ljusgul	Blyglasyr inv utv	Vit	Vit			x	L2024:2357				

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas Site Works. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 4. Keramiktabell, forts.

Fynd-nr*	Material	Föremåls typ	Del	Antal	Antal Frag	Vikt (gr)	Beskrivning	Datering	Gods- typ	Till- verk- ning	Gods- färg	Glasyr- typ	Ytbe- hand- ling	Inv färg	Utv färg	Dekor- typ	Motiv	Gallrat	Lämnings- nummer
21:43:3	Keramik	Blom- kruka	Buk	1	1	10		1700-1850	Oglaserat rött lergods		Röd				Ristad	Horison- tella paral- lella linjer	x	L2024:2357	
21:43:4	Keramik	Trebens- gryta	Botten Ben	1	1	27		1600-1750	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Brun			x	L2024:2357	
21:43:5	Keramik	Skål	Mynning Buk Hän- kel	1	1	13		1650-1750	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Ljusgrön Ljusgul Grön	Målad	Punkter	x	L2024:2357	
21:43:6	Keramik	Skål	Mynning	1	1	15		1600-1650	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Brun Gul		Band	x	L2024:2357	
21:43:7	Keramik	Fat/Skål	Buk Bot- ten	1	1	22		1600-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Brun Gul	Målad	Koncent- riska cirk- lar	x	L2024:2357	
21:43:8	Keramik	Skål	Buk Bot- ten	1	1	44		1675-1800	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Gul			x	L2024:2357	
21:43:9	Keramik	Fat/Skål	Buk	1	1	13		1650-1750	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Brun Grön Gul	Målad	Koncent- riska cirk- lar Våg- band	x	L2024:2357	
21:43:10	Keramik	Fat	Mynning Bräm Buk	1	2	60		1700-1750	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Brun Grön Gul	Målad	Cirklar Punkter Vågband	x	L2024:2357	
21:43:11	Keramik	Trebens- gryta	Buk	1	1	39		1550-1750	Yng- re röd- gods		Röd	Blyglasyr inv		Mörkbrun			x	L2024:2357	

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

BILAGA 5. KONSERVERING

Max Jahrehorn
OXIDER
Rapport februari 2025, K25-562

Konserveringsrapport

Ort/Anläggning: Västerås 6:12, 3791, Västmanland

Fynd nr: 1

Kontaktperson: Sara Malmström, Arkeologikonsult

Kons nr:

Datum in: 2025-01-07

Datum ut: 2025-02-17

Föremål: Mynt

Material: Cu-legering

Antal: 1

Vikt in: 25,33g   **Vikt ut:** 25,29g

Foto: Ja

Behandling:

Myntet saknar helt ursprunglig yta och uppvisar i det närmaste bara en brunröd vittrad metall. Prägningen syns svagt på bägge sidor.

Myntet innan konservering.

Bilaga 5. Konservering, forts.

Myntet rengörs mekaniskt under mikroskop med dentalverktyg och trästicka samt mjuk pensel, för att avlägsna hårdare föroreningar. För att nå något djupare så rengörs ytorna kort med EDTA-diNa 0,5% samt följande urlakning i varmt avjoniserat vatten i flera bad. Dehydrering i 95%-ig etanol med följande kontrollerad torkning. Behandling med BTA 3% i etanol, lufttorkning. Ytorna skyddas med Inkralack 3% i toluen samt lufttorkas.

Myntet efter konservering.

Identifiering: Troligen Adolf Fredrik, 2 öre Silvermynt, 1760.

BILAGA 6. ¹⁴C-ANALYS

International Chemical Analysis Inc. (ICA)

Resultat (februari 2025)

Kontexter:

- 8 – Hård

14C-9383	8:10	Charcoal	AAA	60 +/- 30 BP	Cal 1690 - 1730 AD (26.8%) Cal 1810 - 1920 AD (68.6%)
----------	------	----------	-----	--------------	--

- Calibrated ages are attained using INTCAL20.
- Unless otherwise stated, 2 sigma calibration (95% probability) is used.
- Conventional ages are given in BP (BP=Before Present, 1950 AD), and have been corrected for fractionation using the delta C13.

Rapporter från Arkeologikonsult 2025:3791